

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік та контроль витрат в управлінні підприємством (на прикладі
ТОВ «Баланс-А»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка 4 курсу 42 групи
факультету менеджменту обліку
та інформаційних технологій

Сомар Ліна Павлівна

(прізвище, ім'я, по-батькові) (підпис)

Науковий керівник:

к.е.н, ст.викладач кафедри

бухгалтерського обліку та аудиту

(науковий ступінь, вчене звання)

Бойко Ольга Станіславівна

(прізвище, ім'я, по-батькові)

(підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає в розгляді ефективності управління витратами, як надзвичайно важливим елементом забезпечення стійкого фінансового стану підприємства. Постійний облік та контроль допомагають забезпечити ефективну управлінську діяльність, зменшити витрати та оптимізувати виробничі процеси. Безперечно, одним з найпріоритетніших напрямків бухгалтерського та податкового обліку є класифікації та оцінка витрат підприємства

Метою дослідження є виявлення та дослідження теоретичних та практичних аспектів обліку та контролю витрат в управлінні підприємством, а також визначення можливостей їх оптимізації та підвищення ефективності використання ресурсів.

Завдання дослідження:

- висвітлити економічну сутність категорії «витрати» та навести їх класифікації;
- визначити порядок документального оформлення та відображення інформації про витрати на підприємстві;
- обґрунтувати дискусійні питання обліку витрат;
- розкрити загальну організаційно-економічну характеристику ТОВ «Баланс-А»;
- проаналізувати особливості обліку витрат на прикладі ТОВ «Баланс-А»;
- провести економічний аналіз стану витрат досліджуваного підприємства;
- дослідити контроль витрат ТОВ «Баланс-А»;
- оцінити систему контролю витрат підприємства та навести рекомендації щодо її полегшення;
- визначити недоліки фінансової звітності для малих підприємств в частині відображення витрат.

Об'єктом дослідження виступають господарські операції та процеси пов'язані з бухгалтерським та податковим обліком витрат підприємства.

Предмет дослідження включає теоретичні та організаційно-економічні питання обліку, аналізу та контролю витрат в управлінні ТОВ «Баланс-А».

Методи дослідження. Основні загальнонаукові методи дослідження, що були використані при здійсненні збору та обробки інформації, є метод індукції та дедукції, історичних та логічних підходів, визначення облікових записів, контроль витрат в управлінні підприємством та розробка рекомендацій щодо їх покращення.

При здійснюванні аналізу обліку та контролю витрат, в роботі використовувалися такі методи дослідження, як аналіз наукової літератури, порівняльний аналіз, вибіркоче спостереження, анкетування та інтерв'ювання фахівців з питань фінансового управління.

Інформаційна база дослідження Інформаційна база дослідження складається із чинного законодавства України, вітчизняних та зарубіжних джерел економічної інформації, нормативних актів з питань обліку та контролю витрат в управлінні підприємствами, загальних положень, електронних ресурсів, статуту, наказу про

облікову політику, фінансову звітність малого підприємства та інші документи ТОВ «Баланс-А».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (35 найменувань) та 7 додатків. Загальний обсяг роботи становить 83 сторінки. Основний зміст викладено на 64 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Витрати на підприємстві: теоретичні аспекти обліку*» досліджено генезис теоретичних підходів до трактування економічної сутності витрат та наведено їх класифікацію; розглянуто порядок документального оформлення та відображення інформації про витрати на підприємстві; висвітлено дискусійні питання щодо обліку витрат на підприємстві.

У другому розділі «*Облік витрат на прикладі ТОВ «Баланс-А»*» розкрито загальну організаційно-економічну характеристику ТОВ «Баланс-А»; проаналізовано особливості обліку витрат на прикладі ТОВ «Баланс-А»; проведено економічний аналіз стану витрат досліджуваного підприємства.

У третьому розділі «*Контроль та аналіз витрат підприємства*» запропоновано дослідити контроль витрат ТОВ «Баланс-А»; оцінено систему контролю витрат підприємства та наведено рекомендації щодо її полегшення; визначено недоліки фінансової звітності для малих підприємств в частині відображення витрат.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Витрати на підприємстві можна визначити як зменшення ресурсів або збільшення зобов'язань, які пов'язані зі споживанням або використанням матеріалів, товарів, робіт і послуг, що виражені у грошовому еквіваленті з метою отримання доходу. Витрати є важливим елементом управління підприємством, оскільки вони безпосередньо впливають на прибутковість та конкурентоспроможність підприємства. Контроль за витратами та їх ефективне управління допомагають підприємству знизити витрати, підвищити якість продукту або послуги, а також збільшити прибуток.

В кваліфікаційній роботі було більш детально проаналізовано економічну природу витрат, виявлено їх важливу роль у фінансовому управлінні підприємством та показано, що вони є необхідною складовою для отримання прибутку. Було також детально досліджено класифікацію витрат підприємства, яка дозволяє краще розуміти їх сутність та дає змогу внутрішнім та зовнішнім користувачам здійснювати управлінські рішення з оптимізації обліку та контролю витрат на підприємстві на підставі наданої інформації.

2. Також в кваліфікаційній роботі розглянуто порядок документального оформлення та відображення інформації про витрати на підприємстві. На основі отриманих даних, було виявлено, що всі витрати, які здійснюються на підприємстві,

мають бути систематично оформлені та відображені у документах, що відповідають вимогам законодавства з бухгалтерського обліку та звітності. Важливо дотримуватися строків зберігання цих документів та правил їх знищення, що дозволить підприємству контролювати свої витрати та забезпечити достовірність фінансової звітності. Рекомендується вести контроль та документальне оформлення всіх витрат, які відображаються у фінансовій звітності, щоб підприємство могло ефективно контролювати свої витрати та реагувати на можливі проблеми вчасно.

3. Було розглянуто деякі дискусійні питання, що виникають при обліку витрат на підприємствах та потребують додаткового вивчення. Нижче представлено деякі з цих питань:

– Оцінка бухгалтерських витрат: Як правильно оцінювати витрати на матеріали, послуги та інші види витрат? Чи існують методи оцінки, які можуть допомогти підприємству зменшити витрати?

– Класифікація бухгалтерських витрат: Як правильно класифікувати витрати на підприємстві? Чи існує стандартна класифікація витрат?

– Відображення витрат у бухгалтерському обліку: Як правильно відображати витрати в бухгалтерському обліку? Які рахунки бухгалтерського обліку відповідають за різні види витрат?

– Первинна документація: Як правильно оформляти первинні документи на витрати? Яка інформація має бути вказана в первинному документі?

Також в роботі наведено пропозиції щодо вирішення представлених дискусійних питань.

4. Суб'єктом дослідження даної дипломної роботи стало мале миколаївське підприємство ТОВ «Баланс-А». Підприємство спеціалізується на наданні послуг у сфері бухгалтерського обліку, аудиту та консультування з оподаткування, а також на проведенні іншої професійної, наукової та технічної діяльності, наприклад, консультує з питань комерційної діяльності та керування, надає юридичні послуги тощо. У своїй роботі підприємство керується законодавством України, національними стандартами обліку та звітності для малих підприємств, внутрішніми правилами, процедурами, регламентами, іншими локальними правовими актами підприємства та Статутом.

В пункті було наведено організаційну характеристику підприємства, та розказано більш детально про кожний відділ. Також проаналізовано оцінку фінансового стану ТОВ «Баланс-А» за основними економічними показниками та надано висновки щодо результатів розрахунків.

5. ТОВ «Баланс-А» має також свої особливості в веденні обліку витрат. Малий бізнес має свої специфічні риси, які відрізняють його від середніх та великих підприємств. Ці риси проявляються у відносно обмеженій кількості господарських операцій та зменшеній кількості співробітників. Також суб'єкт малого підприємництва ТОВ «Баланс-А» використовує спрощену систему бухгалтерського обліку, та застосовує Спрощений план рахунків. В пункті були наведені методи обліку та витрат та їх економічні елементи. Було більш детально показано рахунки та типові операції щодо відображення обліку витрат товариства.

6. Малі підприємства до яких також відноситься ТОВ «Баланс-А», можуть стикатися з труднощами ведення обліку та недоліками складання фінансової

звітності в частині відображення витрат. В дипломній роботі були наведені деякі з таких недоліків. Тож для покращення відображення витрат у фінансовій звітності були наведені пропозиції, щодо оптимізації цих хиб, а саме потреба в дотриманні деяких принципів, які включають:

- принцип об'єктивності – відображення витрат тільки в разі їх реальності та підтвердження документами;
- принцип інформативності – надання повної та достовірної інформації про всі витрати підприємства.

Для покращення якості фінансової звітності малого підприємства можуть застосовуватись різні методи, такі як використання сучасних програмних засобів, залучення фахівців та дотримання принципів об'єктивності та інформативності.

7. Економічний аналіз витрат є важливим інструментом для ефективного управління фінансами підприємства, оскільки він дозволяє виявляти непродуктивні витрати та розробляти стратегії їх зниження. Це сприяє більш ефективному використанню ресурсів та забезпечує підвищення конкурентоспроможності підприємства.

В кваліфікаційній роботі було проведено аналіз витрат ТОВ «Баланс-А», який відобразив, що найбільшу частку у складі витрат як за попередній так і за звітний період займають витрати на оплату праці, майже 45% і 50% відповідно. Загальні витрати за період, що досліджувався збільшились на 610%, що складає 310 020 грн. до рівня попереднього року. Таким чином, підприємству були надані рекомендації щодо зменшення майже всіх елементів витрат. Особливу увагу варто приділити оптимізації витрат на оплату праці та матеріальних витрат, що дозволить товариству знизити витрати, пов'язані з операційною діяльністю. Але разом з витратами збільшились і доходи, тож в звітному році товариство отримало близько 4,5 тис. грн чистого доходу, що каже про те що ТОВ «Баланс-А» є прибутковим підприємством.

Підводячи підсумок проведеного аналізу, можна сказати, що для ефективного управління фінансами компанії ТОВ «Баланс-А», важливо контролювати витрати на оплату праці, щоб уникнути перевитрат, які можуть збільшити собівартість виробленої продукції та знизити прибуток від її реалізації. Крім того, товариство може розробити систему бюджетування витрат, щоб запобігти непередбаченим витратам та забезпечити контроль над фінансовими ресурсами.

8. Контроль витрат на підприємстві, є важливим елементом ефективного управління фінансами. Цей процес передбачає систематичне відслідковування, аналіз та оптимізацію всіх видів витрат, що здійснюються на підприємстві. Основні етапи контролю витрат включають: формування бюджету, класифікація витрат, відслідковування витрат, аналіз витрат, визначення критеріїв ефективності, використання програмних засобів, здійснення заходів з оптимізації та моніторинг результатів. Класифікують контроль витрат за двома ознаками, а саме за частотою проведення та за характером виконання контролю витрат. Також в роботі були наведені методи контролю витрат, до яких увійшли: метод сигнального документування, метод розкою партії, метод наступних розрахунків за даними інвентаризації, метод директивного керування та метод аналізу варіацій.

Використання методів внутрішнього контролю в обліковій системі допоможе зменшити ризики виникнення помилок, своєчасно виявляти порушення та

ефективно керувати процесом формування податкових зобов'язань з податку на прибуток.

9. В останній частині кваліфікаційної роботи було проведено оцінку системи контролю витрат ТОВ «Баланс-А» та рекомендації щодо її полегшення. За загальною оцінкою, система контролю витрат ТОВ «Баланс-А» є достатньо ефективною. Однак, є деякі проблеми, які впливають на її ефективність. Тож для удосконалення контролю витрат у компанії, були надані рекомендації щодо полегшення системи контролю витрат, вони можуть включати в себе використання нових технологій, програмного забезпечення, процедур та політик, які сприятимуть підвищенню ефективності системи та запобігатимуть помилкам в обліку та контролі витрат.

Серед недоліків ведення обліку витрат на ТОВ «Баланс-А» можна виділити:

– Можливість неправильного відображення витрат на рахунках.

Наприклад, помилкове зарахування витрат на рахунок 91 «Загальновиробничі витрати» замість рахунку 96 «Інші витрати». Якщо підприємство здійснює оренду приміщення для здійснення своєї діяльності, то витрати на оренду повинні бути зараховані на 91 рахунок. Однак, якщо підприємство сплачує за оренду приміщення, яке не пов'язане з його діяльністю, то витрати на оренду повинні бути зараховані на рахунок 96.

Якщо бухгалтер помилково зарахував витрати на невідповідний рахунок, то це може призвести до порушення балансу між різними видами витрат та збитків, що у свою чергу призведе до помилок в розрахунках фінансових показників підприємства. Для уникнення таких хиб необхідно дотримуватись встановлених правил і стандартів бухгалтерського обліку, розробити чіткі інструкції з віднесення витрат на рахунки в обліку та забезпечити їх виконання працівниками бухгалтерського відділу.

– Недостатність первинної документації при відображенні витрат.

Неправильне відображення витрат в обліку без первинних документів може призвести до неправильного розрахунку фінансових показників підприємства, що в свою чергу призведе до помилок у фінансовому плануванні та прийнятті рішень. Необхідно забезпечити належне зберігання первинних документів, які підтверджують витрати підприємства, і здійснювати облік витрат лише на підставі цих документів та використовувати сучасні програмні засоби для автоматизації бухгалтерського обліку витрат, що дозволить уникнути помилок та збільшити ефективність роботи бухгалтерів.